

# Opetusalan edunvalvontaa on tehostettava

**H**yol on jo vuosia tehnyt töitä epäoikeudenmukaisiksi koettujen opetusvelvollisuuksien korjaamiseksi. Olemme juosseet OAJ:n toimistossa kuuntelemissa milloin mitäkin lupauksia siitä, että ensi kerralla on meidän vuoromme. Jokainen voi kohdallaan todeta, että mitään ei ole tapahtunut edes pahimpien epäkohtien korjaamiseksi. Esimerkiksi luokanvalvojan tai lukion ryhmänohjaajan tehtävistä maksettava korvaus määräytyy edelleenkin opetusvelvollisuuksien perusteella.

Reaaliainejärjestöjen puheenjohtajat olivat jo kaksi vuotta sitten valmiit nostamaan kapinalipun salkoon, jotta asioihin saataisiin korjauksia. Järeämpi esiintyminen jäi kuitenkin, koska esimerkiksi itse sain puhelinsoittoja, joissa vedottiin siihen, että toimintamme uhkaa OAJ:n yhtenäisyyttä TUPO-neuvotteluissa.

OAJ on Akavan suurin jäsenjärjestö, mutta sen suuruus ja merkitys ei ole juurikaan näkynyt Akavan toiminnassa. Lääkäriliitto on sen sijaan osannut hyödyntää keskusjärjestöä omassa edunvalvonnassaan aktiivisesti ja tuloksia on tullut. Lääkäreiden palkkakehitys on ollut julkisen sektorin parhaasta päästä, opettajat ovat sen sijaan hännän huippuja. On surkuhupaisaa, että jopa media on herännyt ihmettelemään tilannetta ja esittänyt asiaa koskevia kysymyksiä OAJ:lle.

Kentältä katsottuna näyttää siltä, että OAJ:n ja KT:n sopimuksissa on tullut tavaksi kustantaa palkankorotukset osin palvelulisäjärjestelmää purkamalla ja siten syömällä etukäteen opettajien ansiokehitys. Oikea menettely olisi ollut vaatia uutta rahaa pöytään ja pitää kiinni järjestelmistä, jotka on luotu kompensoimaan opettajilta usein puuttuvaa mahdollisuutta edetä urallaan kohti paremmin palkattuja tehtäviä. Peruste, eli erityisesti nuorten opettajien lähtöpalkan nostaminen on oikea, mutta keino on väärä.

OAJ tyytyi laman aikana kovin helposti selityksiin, että kunnilla ei ole rahaa. Kun nousukausi tuli, kunnilla ei silloinkaan ollut rahaa opettajilleen, koska oli kiire laskea veroäyriä tai investoida sel-

laisiin hankkeisiin, jotka eivät ole edes kunnan lakisääteisiin velvoitteisiin kuuluvia. OAJ on ollut oikeassa siinä, että Suomessa on liikaa kuntia. Monet kunnat ovat sellaisessa taloudellisessa tilanteessa, että ne eivät kykene tuottamaan edes lakisääteisiä peruspalveluja asukkailleen. Väestökehitysnusteet kertovat karua kieltään siitä, että useimmilla näistä kunnista ei ole tulevaisuudessakaan mitään mahdollisuuksia kääntää talouden kehitystään parempaan suuntaan. Paikallisesta itsehallinnosta voi tuskin puhua, jos kunnanvaltuuston ainoa tehtävä on siunata lakisääteiset menot.

Yhteiskunnan voimavarojen suuntaaminen on poliittinen päätös, joka taustalla vaikuttavat yhteiskunnassa vallitsevat arvot ja asenteet. En ole tavannut poliitikkoa tai puoluetta, joka ei olisi korostanut koulutuksen merkitystä pienen kansakunnan tulevaisuudesta ja hyvinvoinnista puhuttaessa. Edunvalvonnan kannalta tärkeä yleisen mielihyvä tuki on myös opetuslalla työskentelevien ihmisten takana. Näitä tekijöitä sekä 1990-luvun lopun voimakasta talouskasvua hyväksi käyttäen OAJ:llä olisi ollut mahdollisuus saada aikaan opettajien kannalta edullisempia palkkaratkaisuja. Tilanne hukattiin, kun jäätiin tuleen makaamaan. Onkin aiheellista kysyä, onko OAJ:llä riittävästi yhteiskunnallista osaamista ja tilannetajua. Ei voi muuta kuin ihaila lääkäreitä, jotka valitsivat kovemman edunvalvontalinjan ja vahvistivat samalla alansa vetovoimaisuutta entisestään.

OAJ:n onkin syytä terävöittää edunvalvontaansa ja huolehtia siitä, että työ- ja palkkaussuhteen ehdot ovat sellaiset, että kun kilpailu osaavasta työvoimasta kiristyy, niin myös kateedereille riittää väkeä. Kentän henki alkaa olla sellainen, että barrikadeille väkeä tulee varmasti riittämään.

OAJ voisi aloittaa korjaamalla tuon alussa esittämäni luokanvalvojan ja ryhmänohjaajan palkkauksen epäoikeudenmukaisuuden.

Oikein hyvää alkanutta vuotta kaikille

**Harri Rinta-aho**

## Förbundsnytt

Våren är plötsligt så långt gången att det igen är dags för studentskrivningarna och realprovet. På kvällen efter provet gör förbundets arbetsgrupp som vanligt upp bedömningskriterier, som lärarna kan plocka ner från förbundets hemsida senare samma kväll. Observera lösenorden, som finns på annan plats i denna tidning!

\* I min förra förbundsnyttsspalt i Kleio 4/2002 gick jag händelserna lite i förväg när det gällde beslut om ämnesreal i studentexamen. Frågan gick ju lite på retur, så att säga. I skrivande stund har ännu inga beslut fattas, utan trots somligas ivriga påtryckningar att fatta långt gående beslut innan riksdagsvalet och regeringsbytet, förefaller man att se realprovsreformen som det den är: ett led i en större strukturreform av hela studentexamen.

\* Också förnyandet av gymnasiet läroplan tog time-out. Under vårens lopp skall förbundet ge sitt utlåtande om kursinnehållen. Om ni av någon anledning inte hann ge ert utlåtande om reformen och förslaget direkt till UBS under höstens lopp, kan ni lämpligen sända era synpunkter åt mig eller

någon annan i förbundet.

\* Sommaren närmar sig med stormsteg. Också denna sommar ordnar förbundet flera intresanta och nyttiga sommarkurser. I senaste medlemsbrev fanns också information om det nordiska historielärarseminariet på Island i juli. Observera att anmälningarna ska gå direkt till Island, till adresser som fanns i medlemsbrevet.

\* Förbundets arbetsgrupper har kompletterats och förnyats inför detta läsår. I gymnasiegruppen fungerar från och med detta år Jan-Erik Till som svensk representant, och Petter Wallenius fortsätter i grundskolgruppen. Undertecknad leder förbundets internationella grupp samt sitter som viceordförande som svensk representant i förbundets styrelse. Ta gärna kontakt med oss!

Sture Lindholm

## HYOLin täydennyskoulutuskurssit 2003

**Historianopettajien kevätpäivät** 8.–9.3. Jyväskylän lyseossa Keski-Suomen historian, yhteiskuntaopin ja taloustiedon opettajat ry:n järjestämänä. Teemoina: Nuoresta aktiivinen kansalainen ja Ruotsin vallan ajan historia.

**Taloustiedon kurssi** 3.–5.6. Mäkelänrinteen lukiossa Helsingissä. Teemoina yksilön talous, kansantalous ja verotus.

**Didaktiikan työpajakurssi** 5.–6.8. Turussa. Teemana Yhteiskunta ja väestö

**Historian valta – vallaton historia Historian Päivät 2003** 25.–26.10. Helsingin yliopistossa

Reaalikokeen historian **piste-ehdotukset** ilmestyvät taas **netissä liiton sivulla**. Salasana oli jäsenkirjeessä, mutta jos olet sen kadottanut, soita toimistoon.

HYOLin **pistekokous** pidetään **lauantaina 22.3.2003 klo 15.00 Töölön yhteiskoulussa**, Urheilukatu 10-12, 00250 Helsinki.